

Wyrok z dnia 19 października 2006 r.

III UK 91/06

Przywrócenie ubezpieczenia społecznego rolników wyłączonych z tego ubezpieczenia ze względu na formę opodatkowania pozarolniczej działalności gospodarczej nie dotyczy rolników, którzy nie zachowali terminu do złożenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Józef Iwulski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 października 2006 r. sprawy z odwołania Czesława D. od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziału Regionalnego w J. o podleganie rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu, na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 kwietnia 2006 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i oddalił apelację Czesława D. od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 22 grudnia 2005 r. [...] nie obciążając wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Decyzją z dnia 29 września 2005 r. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddział Regionalny w J. stwierdziła na podstawie art. 36, art. 16, art. 7 oraz art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art. 3 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, że Czesław D. nie spełnia warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, ponieważ został wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 1 kwietnia 2005 r. z powodu nieprzedłożenia wymaganego zaświadczenia z Urzędu Skarbowego w terminie do dnia 14 lutego 2005 r.

Wnioskodawca w odwołaniu od powyższej decyzji powołał się na to, że złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia z Urzędu Skarbowego, który powinien zostać rozpatrzony przez KRUS.

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2005 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie oddalił odwołanie. W ocenie tego Sądu w sytuacji, gdy ubezpieczenie społeczne rolników wnioskodawcy ustało 1 kwietnia 2005 r. z powodu niezłożenia zaświadczenia z Urzędu Skarbowego, co stwierdza prawomocna decyzja Prezesa KRUS-Oddziału w J. z dnia 29 marca 2005 r., to brak było podstaw do przywrócenia wnioskodawcy ubezpieczenia społecznego rolników według przesłanek z art. 5a ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 91, poz. 873 ze zm.). Przepis art. 5a ust. 1 i 2 powołanej ustawy takiej sytuacji w ogóle nie uregulował, określając możliwość przywrócenia ubezpieczenia społecznego tylko tym rolnikom, którzy je utracili ze względu na formę opodatkowania prowadzonej przez rolnika nierolniczej działalności gospodarczej.

W apelacji Czesław D. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie jego odwołania. W ocenie skarżącego spełnia on warunki do przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia - które istotnie złożył po terminie - gdy tylko dowiedział się, że należy takie zaświadczenie złożyć.

Wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2006 r. Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony apelacją wnioskodawcy wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie oraz poprzedzającą go decyzję KRUS Oddziału Regionalnego w J. z dnia 29 września 2005 r. w ten sposób, że ustalił, że Czesław D. od 1 kwietnia 2005 r. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników. Sąd drugiej instancji ustalił, że decyzją z dnia 29 marca 2005 r. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art. 36 oraz art. 3a ust. 1 i art. 5a ust. 7 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników stwierdziła ustanie ubezpieczenia społecznego rolników Czesława D. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego od 1 kwietnia 2005 r. „ponieważ nie dopełnił obowiązku przedłożenia wymaganego zaświadczenia z Urzędu Skarbowego w terminie do 14 lutego 2005 roku”.

W dniu 1 lipca 2005 r. do placówki terenowej KRUS w S. wpłynęło zaświadczenie wystawione przez naczelnika Urzędu Skarbowego w U.D. z dnia 23 czerwca 2005 r., stwierdzające, że wnioskodawca był w 2004 r. opodatkowany zryczałtowa-

nym podatkiem dochodowym. Dnia 8 września 2005 r. do organu rentowego wpłynął wniosek Czesława D. (niepodpisany) o przywrócenie mu terminu do złożenia zaświadczenia, że jest opodatkowany zryczałtowanym podatkiem dochodowym. W dniu 26 września 2005 r. wnioskodawca złożył drugie zaświadczenie wystawione przez naczelnika Urzędu Skarbowego w U.D. W dniu 29 września 2005 r. wydano decyzję stwierdzającą, że Czesław D. nie spełnia warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

W podstawie prawnej wyroku wskazuje się na art. 3 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 150, poz. 1248), którym dodano do ustawy nowelizującej z 2 kwietnia 2004 r. art. 5a, umożliwiający niektórym rolnikom prowadzącym działalność gospodarczą powrót do systemu ubezpieczenia społecznego rolników. W ocenie Sądu drugiej instancji, wynikające z powyższej regulacji zasady podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez rolnika prowadzącego jednocześnie działalność gospodarczą należy rozważyć w kontekście art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.), który reguluje podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie osób rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej. Według stanu prawnego na dzień 2 maja 2005 r., do dnia 14 lutego każdego roku rolnik (lub domownik) prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą (lub współpracujący przy prowadzeniu tej działalności), podlegający ubezpieczeniu, zobowiązany był po rozliczeniu roku podatkowego złożyć w Kasie zaświadczenie właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku za miniony rok (ust. 5a powołanej ustawy). Niezachowanie tego terminu powodowało ustanie ubezpieczenia z końcem kwartału (art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników). Z dniem 24 sierpnia 2005 r. nastąpiła zmiana art. 5a - wprowadzona przez art. 2 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw i w art. 5a ust. 7 wprowadzono możliwość przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia o wysokości należnego za ubiegły rok podatku rolnika, który wykaże, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych.

Z uwagi na to, że decyzja Kasy z dnia 29 września 2005 r. opiera się na art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, to w ocenie Sądu drugiej instancji, zarówno organ rentowy jak i Sąd pierwszej instancji powinny zastosować ust. 7 tegoż artykułu w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji. Nadto organ rentowy

powinien mieć na względzie również zasadę wyboru korzystniejszego rozstrzygnięcia dla osoby uprawnionej. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych w art. 52, jak również Kodeks postępowania administracyjnego, nakazują pouczać stronę o przysługujących jej prawach. Obowiązek informowania ubezpieczonego przez organ rentowy o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie prawa podlegania ubezpieczeniu rolniczemu ciąży na Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zwłaszcza w sprawach, których okoliczności (np. w następstwie zmian prawnych) dają podstawę do wniosku, że strona pierwszy raz zetknęła się z takimi problemami faktycznymi i prawnymi. Brak zapewnienia wnioskodawcy czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym, gdyż jego zaświadczenie złożone w dniu 30 czerwca 2005 r. pozostawiono bez jakiegokolwiek reakcji aż do 29 września 2005 r. oraz brak wysłuchania go jako strony, jest - zdaniem Sądu drugiej instancji - naruszeniem art. 10 § 1 k.p.a. Należało zatem uznać, że zachodzą przesłanki z art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników usprawiedliwiający przywrócenie wnioskodawcy terminu do złożenia zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego. Zdaniem Sądu drugiej instancji uregulowanie przywrócenia terminu ustanowione w art. 5a ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw, a także w art. 5a ust. 7 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników przemawia za zastosowaniem tej instytucji także względem osób, które do dnia 14 lutego 2005 r. nie złożyły Kasie zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku za miniony rok. Niezastosowanie instytucji przywrócenia terminu w takich przypadkach prowadziłyby do niesprawiedliwego zróżnicowania w traktowaniu ubezpieczonych, a to stanowiłoby naruszenie art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. W konsekwencji takiej oceny Sąd drugiej instancji przyjął przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia podatkowego i restytucję stosunku ubezpieczenia rolniczego Czesława D. w pełnym zakresie.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku KRUS-Oddział Regionalny w J. wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, ewentualnie (w przypadku, gdy podstawa naruszenia przepisów postępowania okaże się nieuzasadniona) o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie o oddaleniu apelacji oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych prawem.

Skarga kasacyjna ma dwie podstawy określone w art. 398³ § 1 k.p.c. W ramach podstawy pierwszej wskazano na zarzut naruszenia art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw z obrazą przepisu art. 5a ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw, dodanego art. 3 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw. W ramach podstawy drugiej (naruszenia przepisów postępowania) wskazano następujące naruszenia: 1) art. 378 § 1 k.p.c., przez wykroczenie przy rozpoznaniu apelacji poza jej granice z uwagi na to, że treść decyzji organu rentowego wyznaczała przedmiot i zakres rozpoznania, w konsekwencji czego Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wydał rozstrzygnięcie w sprawie zakończonej prawomocną decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; 2) art. 321 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., wskutek wyrokowania co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, w wyniku czego zadysponowano przedmiotem procesu określając jego granice niezależnie od zakresu żądania ochrony, wyznaczonego wniesieniem apelacji od wyroku Sądu Okręgowego rozstrzygającego odwołanie od wskazanej decyzji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ma oczywiście zasadną pierwszą podstawę. Zasadnie w skardze kasacyjnej wykazano brak niezbędnej spójności między ustalonymi okolicznościami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku z zastosowanymi w zaskarżonym wyroku przepisami prawa materialnego. Ustalenia faktyczne stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku nie podlegają w postępowaniu kasacyjnym weryfikacji (por. art. 398¹³ § 2 k.p.c.), ale - ze względu na wnioski skargi - warto zwrócić uwagę na to, że ustalenia te nie są kwestionowane, a nawet pozostawały poza sporem w toku postępowania sądowego w obu instancjach. Według tych ustaleń, które zostały wyżej przedstawione, Czesław D. - korzystający z ubezpieczenia społecznego rolników w 2004 r. - prowadził nierolniczą działalność gospodarczą, ale pomimo to nie przedłożył Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wymaganego zaświadczenia z urzędu skarbowego o dochodach uzyskanych w 2004 r. z nierolniczej działalności gospodarczej w przewidzianym do tego terminie; wówczas był to

termin „do 14 lutego 2005 r.”. Według obowiązującego w tym czasie przepisu art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników niezachowanie powyższego terminu, przy równoczesnym dalszym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, było równoznaczne z zaistnieniem okoliczności powodujących ustanie ubezpieczenia z końcem kwartału, w którym rolnik zobowiązany był złożyć zaświadczenie. Dokładnie tym okolicznościom i wskazanym wyżej, wówczas obowiązującym przepisom art. 5a ust. 5 i 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, odpowiada wymieniona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku decyzja Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 29 marca 2005 r., stwierdzająca, że ubezpieczenie społeczne rolników ustało wobec Czesława D. od 1 kwietnia 2005 r. Należy podkreślić, że - zgodnie z podstawami zaskarżonego wyroku - wskazana wyżej decyzja Kasy z 29 marca 2005 r., stwierdzająca wynikający z mocy prawa stan ustania ubezpieczenia społecznego rolników w stosunku do Czesława D., jest decyzją prawomocną, a nadto nie budziła zastrzeżeń co do zgodności z prawem i nie była przedmiotem procesowej weryfikacji.

W punkcie wyjścia analizy prawnej sprawy znajduje się zatem niebudzące wątpliwości ustalenie, że Czesław D. od dnia 1 kwietnia 2005 r. nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników. To na tle tak ukształtowanej sytuacji faktycznej i prawnej podlegały rozpatrzeniu zgłoszone przez Czesława D. - najpierw do Kasy a następnie w drodze odwołania od decyzji z 29 września 2005 r. do Sądu - żądania zmierzające, po pierwsze, do przywrócenia terminu do złożenia Kasie zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku za 2004 r. i po drugie - do przywrócenia ubezpieczenia społecznego rolników. Niezbędne dla oceny prawnej stanu faktycznego sprawy było określenie jej przedmiotu wyznaczonego wskazanymi wnioskami (żądaniem) ubezpieczonego i powoływanymi przez niego w uzasadnieniu okolicznościami faktycznymi. Otóż nie ulega wątpliwości i tak to przyjęły Sądy obu instancji (z wyprowadzeniem jednak przeciwstawnych konsekwencji w zakresie prawa materialnego), że w sprawie nie chodziło o wniosek co do ponownego objęcia Czesława D. ubezpieczeniem społecznym rolników, ale o uchylenie skutków prawnych ustania ubezpieczenia z dniem 1 kwietnia 2005 r. stwierdzonego - jak to wyżej wskazano - prawomocną decyzją Kasy z dnia 29 marca 2005 r.

Po rozpatrzeniu, w zakresie wynikającym ze skargi kasacyjnej, podstawy prawnej zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji, podstawy prawnej wyroku Sądu pierwszej instancji i zarzutów wniesionej od tego ostatniego wyroku apelacji

ubezpieczonego, Sąd Najwyższy stwierdza, że apelacja ubezpieczonego była bezzasadna, a w związku z tym Sąd Apelacyjny nie miał uzasadnionych podstaw do zmiany wyroku Sądu pierwszej instancji.

Nie nasuwa wątpliwości zgodność wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z przepisami art. 5a ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw, w brzmieniu wynikającym z art. 3 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw. Przepis ten (wskazany art. 5a) - jak to podniesiono w uzasadnieniu wyroku Sądu drugiej instancji - wprowadził możliwość przywrócenia niektórym rolnikom prawa do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Jednakże przywrócenie tego prawa rzeczywiście mogło dotyczyć tylko „niektórych rolników” (art. 5a ust. 3), to jest tych, którzy byli rolnikami (domownikami), o których mowa w art. 5a ust. 1 i 2, czyli tymi, którzy zostali wyłączeni z ubezpieczenia z uwagi na formę opodatkowania pozarolniczej działalności gospodarczej i spełniali ponadto inne określone warunki. Takiego rolnika na jego wniosek złożony do dnia 31 grudnia 2005 r. obejmowano ubezpieczeniem z pierwszym dniem kwartału następującego po kwartale, w którym złożony został wniosek o przywrócenie do ubezpieczenia. Wskazane wyżej zasady przywrócenia prawa do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w żaden sposób nie mogą być podstawą uwzględnienia wniosku Czesława D., który - jak to bezspornie ustalono - został wyłączony z ubezpieczenia z dniem 1 kwietnia 2005 r. w konsekwencji niezachowania terminu do złożenia Kasy zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku za miniony rok, a więc z pewnością nie należał do kategorii rolników wyłączonych z ubezpieczenia rolniczego ze względu na formę opodatkowania pozarolniczej działalności gospodarczej.

Z uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji zdaje się wynikać, że Sąd ten powołując się na konstytucyjną zasadę równości wobec prawa, uznał, że wobec Czesława D. należy zastosować przepis, który dotyczy wprawdzie rolników wyłączonych z ubezpieczenia rolniczego z innych przyczyn, ale - w imię równości ubezpieczonych - powinien być rozciągnięty również na sytuację wyłączenia z ubezpieczenia ze względu na niezachowanie wymaganego terminu do złożenia zaświadczenia organu podatkowego. Sąd Najwyższy nie podziela przesłanek tego stanowiska Sądu drugiej instancji, które stanowi nieuprawnione rozszerzenie zakresu przepisu przyznającego rolnikom spełniającym określone warunki, wyjątkowe prawo przywrócenia

utraconego ubezpieczenia. Wynikające z art. 3 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, szczególne uprawnienie rolników, którzy utracili ubezpieczenie ze względu na nieryczałtową formę opodatkowania nierolniczej działalności gospodarczej, stanowi dokonana przez ustawodawcę, swego rodzaju reasumpcję skutków ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw, która spotkała się z zasadniczą krytyką w zakresie w jakim pozbawiała ubezpieczenia rolniczego tych ubezpieczonych, którzy rozpoczęli nierolniczą działalność gospodarczą i chociaż prowadzili ją w niewielkim rozmiarze nie przyjęli ryczałtowej formy opodatkowania. Unormowanie to budziło zastrzeżenia co do zgodności z zasadami Konstytucji, przez bezpodstawne różnicowanie sytuacji prawnej ubezpieczonych ze względu na cechę nieistotną z punktu widzenia zasad ubezpieczenia i celów regulacji - formę opodatkowania nierolniczej działalności gospodarczej. Wszechstronną analizę powyższych zagadnień zawierają wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 marca 2006 r., P 8/05 (OTK-A 2006 nr 3, poz. 28) i z dnia 18 lipca 2006 r., P 6/05.

Ze względu na zagadnienia prawne wynikające z zakresu rozpatrywanej skargi kasacyjnej należy podkreślić wyraźnie różną ocenę co do zgodności z Konstytucją tych dwóch regulacji prawnych, pierwszej dotyczącej wyłączenia z ubezpieczenia ze względu na formę opodatkowania (także ze względu na wysokość należnego za 2003 r. podatku) i drugiej - ze względu na niezachowanie obowiązku przedstawienia KRUS dokumentacji umożliwiającej weryfikację stanu faktycznego uprawniającego do zachowania prawa do rolniczego ubezpieczenia rolniczego pomimo podjęcia nierolniczej działalności gospodarczej. W wyroku z dnia 18 lipca 2006 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 5a ust. 1 i 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw, są zgodne z art. 2 Konstytucji RP oraz nie są niezgodne z art. 7 Konstytucji. Natomiast art. 5a ust. 6 ustawy z 20 grudnia 1990 r., w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 3 ustawy z 2 kwietnia 2004 r., w zakresie, w jakim w 2004 r. z dniem 1 października 2004 r. wyłączył ze względu na formę opodatkowania i wysokość należnego za 2003 r. podatku, z obowiązkowego ubezpieczenia rolników lub domowników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 7 Konstytucji.

Podzielając wywód argumentacyjny stanowiska Trybunału Konstytucyjnego - w kontekście okoliczności rozpatrywanej sprawy - należy zauważyć, że Trybunał ten stwierdził, że nie istnieją przesłanki pozbawiające ustawodawcę możliwości ustanowienia czasowych ograniczeń ubiegania się przez obywateli o pewne uprawnienia. W rozpatrywanej regulacji chodziło nie o jakieś dyskryminacyjne wobec ubezpieczonych pozbawienie ich prawa do ubezpieczenia, ale o określenie racjonalnego mechanizmu kontroli ustalonych w ustawie warunków umożliwiających rolnikowi pozostanie w ubezpieczeniu społecznym, pomimo podjęcia innej działalności gospodarczej.

Jeżeli chodzi o wynikający w sprawie problem przywrócenia ubezpieczonemu terminu określonego w art. 5a ust. 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r., to - przypominając o wskazanej wyżej zgodności tego przepisu z Konstytucją RP - trzeba stwierdzić, że przepis ten został wobec Czesława D. zastosowany (wraz z sankcją za niezachowanie przedmiotowego terminu) w prawomocnej decyzji KRUS z 29 marca 2005 r. W opisanej sytuacji, którą możnaby określić jako pełną subsumcję przepisów prawa materialnego do zaistniałych zdarzeń, wyrażoną zakończonym postępowaniem właściwego organu, nie było podstaw do przyjęcia - jak w zaskarżonym wyroku Sądu drugiej instancji - że sytuację tę należało jeszcze raz oceniać ze względu na zmianę przepisów prawa materialnego, zmianę - co należy podkreślić - zaistniałą już po sytuacji niezachowania wymaganego terminu, później niż wystąpiły skutki prawne tego niezachowania terminu i później niż te skutki prawne zostały stwierdzone w decyzji właściwego organu. Stanowisko zaskarżonego wyroku w tym zakresie pozostaje w sprzeczności z wprowadzającą przedmiotową zmianę ustawą z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, która - stosownie do jej art. 5 - weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (które nastąpiło w Dzienniku Ustaw z 9 sierpnia 2005 r.) i nie zawiera przepisu umożliwiającego jej wsteczne zastosowanie. Warto może jeszcze zwrócić uwagę, co pominął zupełnie Sąd drugiej instancji, że nowa regulacja terminu do złożenia wymaganego zaświadczenia urzędu skarbowego obejmuje nie tylko kwestię przywracalności tego terminu - ale przede wszystkim - inaczej niż poprzednio go określa - obecnie do dnia 31 maja każdego roku podatkowego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia dotyczące pierwszej podstawy rozpatrywanej skargi kasacyjnej, a jeżeli chodzi o drugą podstawę, jej niezasadność wynika-

jąca ze skierowania zarzutów dotyczących subsumcji prawa materialnego przy nie-
kwestionowanych okolicznościach faktycznych - Sąd Najwyższy orzekł zgodnie z art.
398¹⁶ k.p.c.

=====